

«چمران» الگوی جوانان امروز!

در تاریخ انقلاب اسلامی و چگونگی وقوع آن، از افرادی خبر داریم که رفتار و انتخاب شان

در مقطع حضور در پیشبرد اهداف انقلاب، با معیار و اندیشه انسان امروزی، خیلی قابل تطبیق نیست. این‌که در عالی‌ترین جایگاه علمی باشید و بعد وارد فرآیندی شوید که انتهایش با نثار جان و خون خود به پایان برسد، برای دنیای امروز که بعضی دانشمندان‌ش با کوچک‌ترین تلنگر، کشور و میهن را در پی اهداف فردی، رها کرده و به جغرافیای دیگر می‌روند، خیلی قابل درک و فهم نیست. حتی این قدر هم قابل درک نیست که وطنی را ترک می‌کنند که با خون چنین افراد خاصی، آبیاری شده و ایمن و استوار مانده است و «مصطفی چمران» از زمره افرادی است که درک روند زندگی و انتخاب‌ش در دوران مبارزه با ظلم و ستم و نهایت زندگی‌اش برای خیلی از افراد امروزی ملموس نیست. حتی حس و حال معنوی او و مناجات‌هایش با پروردگار، باز هم در متر و معیار یوریتوبیستی امروزی برای کمتر کسی پذیرفتنی است. مگر می‌شود چنین کسی را فهمید؟ به انتخاب‌ش در وانهادن همه آنچه پیوند دنیوی است، از جایگاه علمی و خانواده و فرزند و اینها، چگونه می‌توان سوخ کرد و چطور باید هدف‌نهایی او را استمراج نمود؟

رسیدن به هویت «مصطفی چمران» سخت است و خیلی کار باید کرد. خیلی برنامه ساخت. خیلی کنکاش نمود. خیلی تحلیل داد. شرایط زیست او را با شرایط زیست انسان امروزی، محک زد و چگونگی انتخاب او را که فراتر از متر و معیار دنیوی و برگرفته از سیره عاشورایین و حماسه‌سازان کربلاست، بررسی کرد. چگونه از کودکی پرورش یافت. چگونه درس خواند و در پیگه‌دنیای به تداوم آن تا نقطه‌ای برتر همت گماشت؛ «در تمام دوران تحصیل جزو شاگردان ممتاز بود. با دریافت بورس تحصیلی به دانشگاه تگزاس ای اند ام آمریکا رفت و درجه کارشناسی ارشد را در رشته مهندسی برق کسب کرد. سپس برای اخذ درجه دکتری در رشته پلاسما فیزیک به دانشگاه برکلی ایالت کالیفرنیا رفت و در آنجا نیز درخشید به‌گونه‌ای که پایان‌نامه او مرجع دو مقاله علمی در زمینه پلاسما فیزیک شد. وی در دهه ۶۰ میلادی در آزمایشگاه‌های بل و همچنین آزمایشگاه پیشرفته جت ناسا استخدام شد. او در کنار زبان فارسی به زبان‌های عربی، ترکی، فرانسوی، انگلیسی و آلمانی مسلط بود و در کنار دانش، به هنر نیز توجه داشت.» این بخش را بگذارد کنار داستان زندگی ایرانی فعال در ناسایی که از علم به بی‌خدایی رسید و این روزها از دنیا رفته‌است. چقدر این نوع هویت و ماهیت، در تلویزیون ما، معرفی، تحلیل و نسل امروز به رفتن در مسیر وی، برانگیزه شده است؟ حتی درباره همسر نخست و چهار فرزندش، کمتر بحث شده است.

چرا جدا شدند، چرا یکی از فرزندان‌ش دارفانی را وداع گفت. حتی کمتر گفته‌اند همسر نخست وی که یک آمریکایی مسلمان شده بود، با او در لبنان هم بود اما شرایط زندگی را نپزناید و به آمریکا برگشت. در این زمینه هم خیلی کم کار شده‌است. انسان زیست کرده در آمریکا، چگونه به این درجه از زلالی و پاکی رسیده که در مسیر مبارزه تا لبنان و امام موسی صدر می‌رود و انتهایش را به امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی در ایران و دفاع از کشور در جنگ تحمیلی پیوند می‌زند و حتی داشتن مقامات اداری چون نمایندگی مجلس و وزیر دفاع و... او را از این فضاهای معنوی دور نمی‌کند.

سیمای ما به فیلم «چ» می‌نازد و تلویزیون به اندک اشارات پراکنده در بعضی آثار و چند مستند. اما هرچه از دوران زندگی شهید چمران دور می‌شویم و هرچه در پیشرفت‌های فناوریانه جهان امروز و تأثیرات‌ش بر فطرت انسانی غرق می‌شویم، باید بدانیم که اتفاق توجه به چنین نمونه‌های انسانی و دانشمندانی که در نقاط عطف سرنوشت‌ساز زندگی‌شان، بهترین تصمیم انسانی را در دفاع از انسانیت گرفتند، بسیار ضروری است و از این حیث، مصطفی چمران یکی از قله‌های قابل ارجاع و دست‌یافتنی برای نسل جوان امروز است.

پیمان جبلی، رئیس سازمان صداوسیما با تقدیر از عملکرد فرهنگی شهرداری تهران در جلسه هیات امنای سازمان فرهنگی- هنری شهرداری تهران گفت: سال‌هاست آرزو داشتیم مدیریت فرهنگی شهرداری تهران در خدمت آرمان‌های نظام قرار گیرد و امروز به این هدف نزدیک شده‌ایم. به گزارش خبرنگار شهر، وی ادامه داد: گزارش ارائه شده توسط رئیس سازمان فرهنگی- هنری در رابطه با اقدامات این سازمان

چالش‌های دستگاه‌های فرهنگی

«جام جم» آثار تلویزیونی با محوریت شهید چمران را مرور کرده است

به صلابت تاریخ

نه فقط غاده که اگر به ما هم بگویند چمران مو نداشت و به اصطلاح امروزی کچل بوده، بحث می‌کنیم و می‌گوییم نه این‌طور نیست. چیزی که از شهید چمران در ذهن خیلی‌ها مانده، نه آن صورت محبوب و عینک درشت روی صورت آفتاب‌سوخته‌اش و سر کم‌مویش است و نه لحن کلامی که به قول نویسنده کتاب **موتورسوار چمران** «زیاد در آمریکا و لبنان بود و نمی‌توانست مثل ما فارسی را عایمانه حرف بزند». چمران برای خیلی از ما نماد آمدن و ماندن و ساختن است. چمران حتی در زمان شهادتش هم مظلوم واقع شد. درست زمانی به آرزوی شهادتش رسید که بنی‌صدر عزل شده و شورش خیابانی به راه افتاده بود. درست مثل زمان حیاتش، مظلوم بود و بعدها، ابعاد مختلف زندگی‌اش برای دیگران روشن شد. قهرمان‌هایی مثل او نیاز به معرفی بیشتر به مردم دارند. کما این‌که تاکنون مستندها و برنامه‌های مختلف تلویزیونی به معرفی و جوهی از شخصیت این شهید پرداخته است. در گزارش پیش‌رو به مرور برنامه‌هایی می‌پردازیم که چهره یک قهرمان را در تلویزیون قاب گرفته‌اند.

سپیده‌اشرفی
نوشین مجلسی
آگروه رسانه

به گزارش جام جم، شهید چمران نه فقط رئیس ستاد جنگ‌های نامنظم که گوهرشناس بود و می‌دانست که چطور از یک انسان معمولی، مبارز تربیت کند، شاهدش هم سیدعباس حیدر را بودی که به بچه تعغاری بود و زمانی که وارد گروه موتورسواران چمران شد، همه تعجب می‌کردند که مگر دخترها را و کیف زن‌ها هم اهل جبهه هستند؟ چمران را با این ویژگی‌های شناسیم؛ ویژگی‌هایی که برخی از آن در آثار تلویزیونی نشان داده شده و برخی هم هنوز جای کار دارد.

برشی از یک نگاتیو

یکی از برنامه‌هایی که در آن به نمایش چهره شهید چمران پرداخته بود، برنامه نگاتیو بود که به‌منظور معرفی چهره‌های دوران دفاع‌مقدس روی آنتن می‌رفت. این برنامه در یک قسمت خود به قلمبی پرداخته بود که درباره یک روز قبل از شهادت شهید چمران بود. این فیلم، روایتی از دورانی را ارائه می‌کرد که بنی‌صدر عزل می‌شود و شهادت فردی همچون چمران در مسیر اتفاقات دیگر به کلی کم‌رنگ می‌شود. البته بعدها برنامه‌ای با عنوان «مثبت نگاتیو» هم از شبکه مستند روی آنتن رفت که تلاش کرد در «۵۰قسمت، شهادت مطرح شده در حوزه دفاع‌مقدس را پاسخ دهد. گفته شده بود که دلیل ساخت این مجموعه پاسخ به برخی شبهه‌افکنی‌هایی است که در شبکه‌های مغرض خارجی، پیرامون جنگ صورت گرفته است. آنچه این مستند در بخش مربوط به شهید چمران به خوبی نشان داد، مهاجر بودن شخصیت شهید چمران بود که به واسطه اتفاق‌های بعد از آن به حاشیه رفت و آن‌طور که باید در همان دوران به آن توجه نشد.

یک نام ماندگار

رضا میرکرمی در سال قبل ابتکاری به خرج داد که مدت‌ها جای خالی آن احساس می‌شد. پرداختن به شخصیت‌های برجسته دفاع‌مقدس به شکل انیمیشن کاری بود که در

مستند نام‌ها به روایت رضا میرکرمی انجام شد. مجموعه انیمیشن «نام‌ها» که بافرم کمیک‌موشن ساخته شده بود، در چهار اپیزود متفاوت به روایت زندگی چهار قهرمان دفاع مقدس، شهید عباس دوران از فرماندهان نیروی هوایی ایران، شهید مهدی باکری از فرماندهان سپاه پاسداران، شهید مصطفی چمران از فرماندهان ایران در نبرد با عراق و شهید حسن باقری، جانشین فرمانده نیروی زمینی سپاه پاسداران می‌پرداخت. در بخش مربوط به شهید چمران به کلیاتی از زندگی این شهید پرداخته و روایتی هم درباره دور شدن او از خانواده‌اش بیان کرده بود.

سردار عشق به روایت دیگران

از دیگر برنامه‌هایی که روایتی از زندگی شهید چمران بود، می‌توان به مستند سردار عشق اشاره کرد که با موضوع بررسی اوصاف غاروانه و ایناگرانه این شهید، ازدواج و زندگی‌اش از زبان دوستان، هم‌زمان و هم‌سرا او می‌پرداخت. این مجموعه مستند، کاری از گروه روایت فتح بود

امیدبخش بود. دستگاه‌های فرهنگی چالش‌هایی مانند هم دارند و برای عبور از این چالش‌ها بیش از هر اقدامی نیازمند به‌کارگیری رویکرد تحولی هستیم. جبلی افزود: باید جایگاه والای فرهنگ در کشور توسط مدیران بالادستی درک شود. نادیده‌گرفتن فرهنگ در گذشته باعث شده به این روز بيفتیم و به‌نظم اتفاقات و هنجارشکنی‌هایی که این‌روزها در خیابان‌ها رخ می‌دهد کاملاً پیش‌بینی‌پذیر و محاصل به حاشیه‌رفتن

فرهنگ بوده است. بحمدا... شهردار فعلی تهران قبل از آن که شهردار تهران شود یک شخصیت فرهنگی بوده و وجود ایشان در شهرداری تهران یکی از ظرفیت‌های بزرگ است. جبلی تأکید کرد: در این مدت همکاری خوبی میان سازمان فرهنگی- هنری شهرداری تهران و سازمان صدا و سیما به ویژه در زمینه کودک و نوجوان شکل گرفته است. این اتفاق نقطه شروع همکاری ماست و باید به سایر زمینه‌ها تئری پیدا کند.

شهید چمران در جبهه‌های نبرد و دیگر تصاویر از سال‌های انقلاب و جنگ ساخته شده که روایتی گویا از زندگی این شهید به مخاطبان ارائه می‌دهد.

رقص بی‌برادر برابر مرگ

مستند «رقص من در برابر مرگ» کاری از گروه روایت فتح است که در سال ۱۳۷۱ شهید مرتضی آوینی آن را تولید کرده است. در این مستند قاب‌هایی از شهید چمران، حال و هوای دهلایه و پاوه در دوران دفاع‌مقدس پخش می‌شود. شهید چمران با شروع جنگ به اهواز رفت و ستاد جنگ‌های نامنظم را بنیان‌گذاری کرد. ایجاد هماهنگی بین نیروهای ارتش، سپاه و نیروهای داوطلب مردمی از دیگر کارهای مهم وی بود. شهید مصطفی چمران در ۳۱ خرداد۱۳۶۰ در مسیر دهلایه ـ سوسنگرد بر اثر اصابت ترکش خمپاره به شهادت رسید. این مستند حکایت پر فراز و نشیب زندگی این شهید را روایت می‌کند.

برادرانه درزم

از آثاری که با محور قرار دادن زندگی هم‌رمز و محافظ شهید چمران، نگاهی هم به شخصیت این شهید داشته «برادرم اکبر» است. این مستند درباره شخصیت شهید اکبر چهرقانی، محافظ ویژه و هم‌رمز شهید مصطفی چمران است. شهید چهرقانی بعد از گذراندن تحصیلات متوسطه در یکی از دانشگاه‌های انگلیس در رشته پزشکی پذیرفته شد اما تصمیم به نرفتن گرفت و در کمیته ثبت نام کرد. او بعد از گذراندن آموزش‌های سخت رهایی‌ی‌گروگان به عنوان کادر ویژه نخست‌وزیری پذیرفته شد. هنگامی که دکتر چمران به دستور امام (ره) سپاه را تشکیل داد، اکبر در اولین دوره جوانان حضور داشت. اکبر چهرقانی شیفته دکتر چمران بود، به همین دلیل پیشنهاد فرماندهی را نپذیرفت و محافظ ویژه دکتر شد. چهرقانی سرانجام در محاصره سوسنگرد به شهادت رسید و در این مستند خانواده و هم‌زمانش از شیوه زندگی و اخلاق او صحبت می‌کنند. این مستند «۵۰ دقیقه‌ای کار دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسامی به تحقیق، تهیه‌کنندگی و کارگردانی مجید یوسفی است.

شهید مصطفی چمران از فرماندهان ۱۹

مجموعه «فرماندهان ۱۹» به شرح سرگذشت اجمالی فرماندهان مختلف دوران هشت سال دفاع‌مقدس می‌پردازد و به یکی از قسمت‌ها سراغ شخصیت شهید چمران می‌رود. در این مستند با بهره بردن از تصاویر آرشیویی و همچنین حضور شهید در جبهه‌های جنگ و مصاحبه‌های وی همچنین سراغ نزدیکان او از جمله برادرش رفتند و در قاب گفت‌وگو سعی شده درباره شخصیت شهید اطلاعات بیشتری به مخاطبان داده شود. مستند فرماندهان از طریق فیلم‌ها و تصاویر مستند آرشیوی که از جبهه‌های جنگ حق علیه باطل به جا مانده، زندگی‌نامه و حماسه‌هایی که این دلاورمردان تاریخ آفریده‌اند را با همیاری خاطرات هم‌زمان و خانواده‌های این فرماندهان شهید به تصویر می‌کشد. این مجموعه که به تهیه‌کنندگی امیر بنان در گروه حساسه دفاع‌مقدس شبکه اول سیما تولید شده است از شبکه مستند هم پخش شد.

محسن مقصودی، تهیه کننده این مستند است که در سه قسمت یک‌ساعته آن ر تهیه کرده و به معرفی ویژگی‌های مدیریتی شهید چمران و زندگی علمی-اجتماعی او پرداخته است. مستند «قصه‌های آقای وزیر» به مناسبت سالگرد شهادت شهید چمران در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰ تهیه شده که روایتگر دوران وزارت این شهید است؛ وزیری که هنگام شهادت در زیر زمین ساختمان نخست‌وزیری زندگی می‌کرد و مسکن و خودروی شخصی نداشت. این مستند کاری از گروه برنامه‌سازی نریا بود.

«روزهای ابدی» با چمران و هم‌زمانش

در سینما و تئاتر آثاری مستقل با محوریت شخصیت شهید چمران تولید شده اما در تلویزیون مستندهایی داشتیم و در برخی سریال‌ها در قالب چند سکانس این شخصیت به تصویر در آمده است. یکی از این سریال‌ها روزهای ابدی به کارگردانی جواد شمقدری و تهیه‌کنندگی محسن علی‌اکبری، محصول مرکز سیمافیلم است که درباره وقایع انقلاب اسلامی ۹۹ روانه آنتن شبکه یک سیما شد. در قسمت‌هایی از این مجموعه دکتر چمران و تیمسار فلاحتی برای ختم غائله کردستان وارد قصف شدند.

در این وادی «چمرانم آرزوست»

مستند «چمرانم آرزوست» از آثار تلویزیونی درباره شهید چمران است که از شبکه مستند پخش شد. این اثر زندگی و مبارزات شهید مصطفی چمران از تحصیلات در آمریکا تا شهادت او را نشان می‌دهد. مستندی کوتاه که با نریشن، بازسازی، مصاحبه و آرشیو سعی دارد نقاط نقاط عطف زندگی چمران را به صورت تیتروار بیان کند.

ماجرای «کوچ تار عوج»

مستند از «کوچ تار عوج» به زندگی شهید مصطفی چمران از تولد تا شهادت وی می‌پردازد. این مستند سال ۱۳۶۳ با استفاده از تصاویر آرشیوی از حضور

برنامه «گنج سعادت». امروز به آسیب‌های ریا و ریاکاری از منظر اسلام می‌پردازد. در این برنامه ضمن بیان مفهوم ریا به بررسی پیامدهای ریا و ریاکاری از منظر دین اشاره می‌شود. برنامه گنج سعادت به تهیه‌کنندگی محمدحسن جلالی، اجرای هادی اتابکی و کارشناسی حجت الاسلام فلاح هر روز ساعت ۱۸ از رادیو معارف پخش می‌شود. این برنامه به همت گروه فرهنگ و جامعه و با هدف آشنایی با فضایل و رذایل اخلاقی طراحی و تولید می‌شود. تولید و پخش برنامه‌های رادیویی در همه عرصه‌های علوم انسانی- اسلامی بر اساس آموزه‌های وحیانی و تعلیم پیشوایان معصوم (ع) به منظور تحقق اسلام ناب محمدی به عنوان «نظام جامع علمی و عملی» در تمام عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی مخاطبان هدف در چارچوب اصول، خط مشی‌ها و سیاست‌های صوب سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی از ماموریت‌های شبکه رادیویی معارف است. هدف از این رادیو، حضور رسانه‌ای برای تبیین و ترویج پیام‌های دینی بر اساس آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) در سپهر رسانه‌ای کشور بود.

جعبه صدا

پیامدهای ریا و ریاکاری روی موج

برنامه «گنج سعادت». امروز به آسیب‌های ریا و ریاکاری از منظر اسلام می‌پردازد.

در این برنامه ضمن بیان مفهوم ریا به بررسی پیامدهای ریا و ریاکاری از منظر دین اشاره می‌شود. برنامه گنج سعادت به تهیه‌کنندگی محمدحسن جلالی، اجرای هادی اتابکی و کارشناسی

حجت الاسلام فلاح هر روز ساعت ۱۸ از رادیو معارف پخش می‌شود. این برنامه به همت گروه فرهنگ و جامعه و با هدف آشنایی با فضایل و رذایل اخلاقی طراحی و تولید می‌شود.

تولید و پخش برنامه‌های رادیویی در همه عرصه‌های علوم انسانی- اسلامی بر اساس آموزه‌های وحیانی و تعلیم پیشوایان معصوم (ع) به منظور تحقق اسلام ناب محمدی به عنوان «نظام جامع علمی و عملی» در تمام عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی مخاطبان هدف در چارچوب اصول، خط مشی‌ها و سیاست‌های صوب سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی از ماموریت‌های شبکه رادیویی معارف است. هدف از این رادیو، حضور رسانه‌ای برای تبیین و ترویج پیام‌های دینی بر اساس آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) در سپهر رسانه‌ای کشور بود.

پخش

روایت جنگ‌های نامنظم با هم‌رمز

مستند ۴۷ دقیقه‌ای «هم‌رمز» به تهیه‌کنندگی امیرحسین نوروزی و کارگردانی مسعود دهنوی در سالروز شهادت دکتر مصطفی چمران

چهارشنبه ۳۱ خرداد ساعت ۴۰ از شبکه مستند پخش می‌شود. به گزارش روابط عمومی شبکه مستند، هم‌رمز در شبکه مستند و گروه مستند روایت فتح تولید شده و با نگاهی متفاوت به موضوع ستاد جنگ‌های نامنظم از ابتدا تا ادغام شدنش و آدم‌های مؤثر در این ستاد

می‌پردازد. ستاد جنگ‌های نامنظم یک سازمان نظامی چریکی در ایران بود که سال ۵۹ تأسیس شد و در روزهای نخست جنگ ایران و عراق مسئولیت طراحی و اجرای عملیات‌های چریکی علیه نیروهای ارتش عراق را برعهده داشت. فرماندهی این ستاد از ابتدای تأسیس با مصطفی چمران بود و پس از شهادت او، در اواخر خرداد ۶۰ ادغام شد. هم‌رمز با نگاهی متفاوت به ستاد جنگ‌های نامنظم روی آنتن می‌رود و سعی دارد خاستگاه مردمی و اجتماعی این ستاد را واکاوی کند. این مستند روایی مبتنی بر آرشیو، مصاحبه و نریشن است.